

Облікова картка дисертації (ОКД)

Шифр спецради: Д 11.216.01

Відкрита

Вид дисертації: 04

Державний обліковий номер: 0406U001651

Дата реєстрації: 27-04-2006

1. Відомості про здобувача

ПІБ (укр.): Толкунов Валерій Сергійович

ПІБ (англ.): Tolkunov Valeriy Sergeevich

Аспірантура: так

Шифр спеціальності, за якою відбувся захист: 02.00.03

Дата захисту: 18-04-2006

На здобуття наукового ступеня: к.х.н.

Спеціальність за освітою: 7.070301

2. Відомості про установу, організацію, у вченій раді якої відбувся захист

Назва організації: Інститут фізико-органічної хімії і вуглехімії ім. Л. М. Литвиненка НАН України

Підпорядкованість: Національна академія наук України

Код ЄДРПОУ: 05420735

Адреса: 83114, Україна, Донецьк-114, вул. Р. Люксембург, 70

Телефон: 3116830

Інше:

3. Відомості про організацію, де виконувалася (готувалася) дисертація

Назва організації: Інститут фізико-органічної хімії і вуглехімії ім. Л. М. Литвиненка НАН України

Підпорядкованість: Національна академія наук України

Код ЄДРПОУ: 05420735

Адреса: 83114, Україна, Донецьк-114, вул. Р. Люксембург, 70

Телефон: 3116830

Інше:

4. Відомості про організацію, де працює здобувач

Назва організації: Інститут фізико-органічної хімії і вуглехімії ім. Л. М. Литвиненка НАН України

Підпорядкованість: Національна академія наук України

Код ЄДРПОУ: 05420735

Адреса: 83114, Україна, Донецьк-114, вул. Р. Люксембург, 70

Телефон: 3116830

Інше:

5. Наукові керівники та консультанти

Наукові керівники

Дуленко Володимир Іванович (д.х.н., професор, 02.00.03)

6. Офіційні опоненти та рецензенти

Офіційні опоненти

Дяченко Володимир Данилович (д.х.н., професор, 02.00.03)

Смоляр Микола Миколайович (к.х.н., с.н.с., 02.00.03)

7. Підсумки дослідження та кількісні показники

Підсумки дослідження: 40 - Нове вирішення актуального наукового завдання

Кількість публікацій: 12

Кількість сторінок: 149

Кількість патентів: 0

Кількість додатків: 1

Впровадження результатів роботи: 53

Ілюстрації: 12

Мова документа: Українська

Таблиці: 21

Зв'язок з науковими темами:

Схеми:

Використані першоджерела: 201

8. Індекс УДК тематичних рубрик НТІ

Індекс УДК: 547, 547.831.3: 836.3

Тематичні рубрики: 31.21

9. Тема та реферат дисертації

Тема (укр.)

Синтез та реакції солей 3-ариламіно і 3-оксибензофуоро[2,3-с]-, бензо тіено[2,3-с]- та індоло[2,3-с]пірилію

Тема (англ.)

Synthesis and reaction of 3-arylamino and 3-oxybenzofuro[2,3-c]-, benzothieno[2,3-c]-, indolo[2,3-c]pyrylium salts

Реферат (укр.)

Розроблено методи синтезу солей 3-ариламінобензофуоро[2,3-с]-, -бензотіено[2,3-с]-, та -індоло[2,3-с]пірилію. В рамках синтетичного методу досліджено реакції солей 3-ариламінобензофуоро[2,3-с]-, -бензотіено[2,3-с]- і -індоло[2,3-с]пірилію з нуклеофільними реагентами - первинними амінами, гідразингідратом. Знайдено реакцію утворення нових піролопірилієвих систем, які були використані для отримання раніш не відомих фуоро[2,3-с]ізохінолінів. Опрацьовано метод гетероциклізації гідразонів 2-ацетилбензо[*b*]-фуран(бензо[*b*]тіофен, індоліл)-3-оцтової кислоти та її похідних, що дозволило отримати шести- та семичлені гетероконденсовані системи.

Реферат (англ.)

The thesis is concerned with the synthesis and the chemical properties study of 3-arylamino and 3-oxybenzofuro[2,3-c]-, benzothieno[2,3-c]-, indolo[2,3-c]pyrylium salts under action of ammonia, primary and secondary amines, hydrazinehydrate. The acid-catalyzed heterocyclization study of 2-(3,4-dimethoxyphenyl)-4-oxo-4-arylbutyronitriles in aliphatic anhydride - 70 % perchloric acid has shown, that as a result of consecutive reactions the new heterocyclic system - perchlorates

2-aryl-5-methyl-7,8-dimethoxy[c]pyrrolo[3,2-e]pyrylium are formed. It has been shown that 1-methyl-3-arylamino benzofuro(benzothieno, indolo)[2,3-c]-pyrylium salts reactions with nucleophiles in alcohol passes are not typical as for derivatives of fused dialkyl and diaryl pyrylium salts. These reactions led to the formation of ring-opening compounds with nucleophilic addition. Interaction the 1-methyl-3-arylamino hetero[2,3-c]pyrylium salts with nucleophiles in acetic acid leads to the 1-methyl-2-arylbenzofuro(benzothieno, indolo)[2,3-c]pyridin-3-ones. This type reactions simulary Dimrot's rearrangement.

Голова спеціалізованої вченої ради: Попов Анатолій Федорович (д.х.н., професор)

Підпис

М.П.

Відповідальний за подання документів: (Тел.: (062) 311-68-30)

Підпис

**Керівник відділу реєстрації наукової діяльності
УкрІНТЕІ**

Юрченко Т.А.